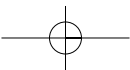
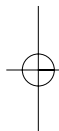
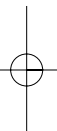

Πρόλογος τοῦ διευθυντοῦ τῆς σειρᾶς
Καθηγητοῦ Ἰωάννου Θ. Μάζη

Κατὰ τὴν μακρὰ, πλέον, ἐνασχόλησή μου μετὰ τὴν Μέση Ἀνατολή δυὸ πράγματα πάντοτε μ' ἐξέπλητταν· ἡ στάσις τῶν Αἰγυπτίων Κομμουνιστῶν ὑπὲρ τῆς ἀποφάσεως διχοτομήσεως τῆς Παλαιστίνης τὸ 1947 καὶ τῆς δημιουργίας ἀνεξάρτητου ἰσραηλινοῦ Κράτους καὶ ἡ σύνδεσις τῆς Δημοκρατίας μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χάλεντ Μόχη ἀλ-Ντῆν. Διότι δὲν σᾶς τὸ κρύβω στὰ πολλὰ ἀναγνώσματά μου, σπανίως συνέβαινε τὰ δυὸ αὐτά, Δημοκρατία καὶ Χάλεντ Μόχη ἀλ-Ντῆν νὰ μὴ εὑρίσκονται σιμὰ τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο.

Τὴν πρώτη μου ἀπορία μοῦ τὴν ἔλυσε ὁ καθηγητὴς Ρέφαατ ἀλ-Σαῆντ, τὴν δεύτερη ἢ παροῦσα μελέτη τοῦ συνεργάτη μου Κυριάκου Θ. Νικολάου-Πατραγαῶ. Δὲν εἶναι τυχαῖο πὺν ὁ ἴδιος καταπιάσθηκε μετὰ αὐτὸ τὸ δύσκολο ἔργο, ἀφοῦ, παραλλήλως πρὸς τὶς λαμπρὲς σπουδὲς του, ἔχει τὴν βιωματικὴν ἐμπειρία ἀπὸ τὴν μακρὰ παραμονή του στὴν Αἴγυπτο, πὺν φροντίζει κατ' ἔτος νὰ ἀνανεώνει, καὶ τὴν συμμετοχή του στὰ κοινὰ ἐκεῖ. Χωρὶς ὑπερβολή, θεωρῶ ὅτι ἦταν ὁ ἰδανικὸς ἄνθρωπος γι' αὐτὸ τὸ ἐγχείρημα. Καὶ ὁμολογῶ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα μετὰ ἐδικαίωσε.

Λαμβάνοντας ὡς ἀφετηρία τὸ κείμενο τοῦ Χάλεντ Μόχη ἀλ-Ντῆν γιὰ «Τὸ μέλλον τῆς Δημοκρατίας στὴν Αἴγυπτο», μᾶς προσφέρει μία πλήρη μονογραφία πὺν χάνεται οὐσιαστικὰ στὰ βᾶθη τῶν αἰώνων. Μεθοδολογικὰ ἐπέλεξε τὸν ἐνδεδειγμένο τρόπο παρουσιάσεως τῶν ἀπόψεων ἐνὸς συγγραφέως. Ἀντὶ νὰ προβεῖ σὲ μία μελέτη, ὅπου δύσκολα μπορεῖς νὰ διακρίνεις μετὰξὺ τῶν ἀπόψεων τοῦ συγγραφέως καὶ ἐκείνων τοῦ ἐπιχειροῦντος τὴν ἔκθεσή τους, ὁ Κυριάκος Θ. Νικολάου-Πατραγαῶς προκρίνει τὴν μέθοδο τῆς μεταφράσεως τοῦ κείμενου καὶ τοῦ ξέχωρου κατάλληλου σχολιασμοῦ, ὅπου διακρίνεται μετὰ σαφήνεια ἡ θέση τοῦ συγγραφέως ἀπὸ τὴν δική του τοποθέτηση. Ταῦτοχρόνως, συνεχίζοντας τὴν παράδοση πὺν

Τὸ μέλλον τῆς δημοκρατίας στὴν Αἴγυπτο

ἄρχισε μὲ τὸ βιβλίο του «Χαλιφεία καὶ ἰσλαμικὴ διακυβέρνησις», ποὺ εἶχα τὴν τύχη νὰ συμπεριλάβω κι αὐτὸ στὴν σειρά μου, προτάσσει μίαν μακρὰν εἰσαγωγὴ, ἢ ὁποία διευκολύνει ἀφάνταστα τὴν κατανόηση τοῦ κείμενου. Στὴν προκειμένη, ὅμως, περίπτωση μᾶς δίδει ἓνα πολιτειακὸ πανόραμα τῆς Αἰγύπτου ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν φαραωνικὴ ἐποχὴ καὶ φθάνει μέχρι ἐκεῖ, ὅπου τὴν σκυτάλη λαμβάνει ἡ ἐξιστόρηση τοῦ Χάλεντ Μόχη ἄλ-Ντῆν. Προσπαθεῖ ἀκόμη, σ' αὐτὴν του τὴν εἰσαγωγὴ, νὰ μᾶς δείξει τὸν τρόπο ποὺ προσέλαβαν αὐτὰ τὰ ἱστορικὰ ἐρεθίσματα οἱ κορυφαῖοι Αἰγύπτιοι ἱστορικοὶ τοῦ δίκαιου, μὲ κυριώτερη ἀναφορὰ στὸν διατελέσαντα καθηγητὴ του Ἄχμαντ Ἰμπραχίμ Χάσαν, μὲ τὸν ὁποῖον συνεργάσθηκε στενά. Ὑπῆρξε ἐπιτυχὴς αὐτὴ του ἡ κίνηση διότι μᾶς δείχνει τὴν πρόσκτηση ἀπὸ τὴν συνείδηση ἑνὸς Λαοῦ τῶν ἰδιομορφιῶν τῆς Ἱστορίας του ἐκείνων τῶν ἰδιομορφιῶν ποὺ φτιάχνουν, κατὰ τὴν ἱστορικὴ Σχολὴ τοῦ Δικαίου — ποὺ ἄρχισε μὲ τὸν Σαυινό, κορυφώθηκε ἀπὸ τὸν Μιτάις καὶ τελειοποιήθηκε παρ' ἡμῖν ἀπὸ τὸν αἰμνηστο Νικόλαο Ἰ. Πανταζόπουλο, μαθητὴ τοῦ Κοσάκερ — τὴν συλλογικὴ συνείδηση ἑνὸς Λαοῦ καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἑνὸς Ἔθνους.

Στὸ Ἐπίμετρον ὁ συγγραφεὺς προβαίνει στὴν σύγκριση τοῦ Προέδρου Νάσερ καὶ τοῦ Χάλεντ Μόχη ἄλ-Ντῆν, τοῦ Φιντέλ καὶ τοῦ Τσέ ἀντιστοίχως θὰ ἔλεγα, τῆς Αἰγύπτου μὲ πολὺ διεισδυτικὸ τρόπο. Δὲν παραλείπει ἀκόμη νὰ τονίσει τὸν ἰδιαίτερο ρόλο τοῦ Στρατεύματος στὶς πρῶν ἀποικιοκρατούμενες χῶρες, ὅπως καὶ νὰ προβεῖ σὲ ἐπιτυχὴ ἀναλύση τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν ποὺ ἔχουν διαμορφωθεῖ, χωρὶς νὰ παραιτεῖται μιᾶς προσπάθειας — νομίζω ὀρθῆς — προβλέψεως τοῦ μέλλοντος, ἐνῶ δὲν παραλείπει νὰ ὀνοματίσει τὰ διαπραχθέντα σφάλματα καὶ νὰ ὑποδείξει τοὺς τρόπους μιᾶς ρεαλιστικῆς ἐπιλύσεώς τους, βάσει ὅμως — καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σημαντικὸ ἐν προκειμένῳ — τῶν ἰδιαιτεροτήτων καὶ τῶν πολιτικῶν ἰδιομορφιῶν ποὺ παρουσιάζει ἡ Χώρα καὶ τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ παραβλέπομε κατὰ τὶς ἐρμηνευτικὰς προσπάθειες κατανοήσεως τῶν τεκταινομένων στὴν Μέση Ἀνατολή.

Ἡ Αἴγυπτος ἀποτελεῖ τὸν κατ' ἐξοχὴν σταθεροποιητικὸ παράγοντα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τὴν ἐγγυήτρια δύναμη τῆς εἰρηνεύσεως στὴν περιοχὴ καὶ τὸ πρότυπο στὸ ὁποῖο ὀφείλουν νὰ προστρέχουν ὅλα τὰ τοπικὰ καθεστῶτα. Μὲ αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ποὺ ἀβιάστως ἐξάγεται ἀπ' αὐτὴν τὴν πολύτιμη μελέτη του, ὁ συγγραφεὺς μᾶς ὠθεῖ ν' ἀναθεωρήσομε παγιωμένες ἀπόψεις καὶ νὰ στο-

Πρόλογος

χασθοῦμε ἐκ νέου ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια ἐθεωρούσαμε δεδομένα. Ἡ ἐπιστημονικὴ συμβολὴ τοῦ Κυριάκου Θ. Νικολάου-Πατραγαῶ σ' αὐτὸ εἶναι καθοριστικὴ.

Νὰ σημειωθεῖ ἀκόμη ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἀνέτως κινεῖται μεταξὺ ἀρχαιότητος, μεσαίωνος καὶ συγχρονίας, δαμάζοντας τὸ ἄφθονο ὕλικὸ πὸν κατέχει καὶ συνθέτοντας ἓνα κείμενο τὸ ὁποῖο ἀποτυπώνει ἀνάγλυφα τὸ ἀμέτρητο παρελθόν, τὸ ἐλάχιστο παρὸν καὶ τὸ ἀβέβαιο μέλλον μιᾶς Χώρας καὶ μιᾶς περιοχῆς πὸν γνωρίζει νὰ τὴν χειρίζεται ἀριστουργηματικᾶ.

